

in bonum per initium fidei commutari, nisi hoc in illo
Omne agat indebita & gratuita misericordia Dei, ait Aug.
precep- l. 2. contra 2. epist. Pelag. cap. 10. concludens
um po- nihil in scripturis sacris homini a Domino juberi
rest im- quod non invenitur vel dari ab eius bonitate, vel
pleri, sed: potest propter adiutorium gratia demonstrandum:
non sine quod ipsum pulchre etiam declarat epist. 95. Est
gratia. ergo regula generalis, omne quod à Deo nobis ju-
 betur, posse impleri, sed tamen non nisi dante, incipiente,
 & præcurrente illo qui præcepit: & proinde verè dicitur nos posse illud quod pendet
 ex hypothesi quæ non est in nostra potestate, sicut
 possumus mandata implere, quæ tamen imple-
 ctio pendet ex gratia Dei quæ non est in nostra
 potestate.

ARTICULUS II.

Circa argumentum 2. Ob. 1. Conc. Trid.
 sess. 6. cap. 5. & can. 4. dicit liberum arbitrium
 à Deo motum & excitatum posse consentire si velit,
 & posse motionem abjicere: manifestumque est
 quod loquatur in sensu composito, quia nihil abjicitur
 nisi habeatur. Et confirmatur, quia loquitur contra
 hæreticos: illi autem dicebant hominem non posse
 dissentire Deo vocanti in sensu composito, ergo in
 eodem sensu intelligenda est definitio Concilij.
 Minor prob. quia nimis evidens est hominem posse dissentire in
 sensu diviso. i. si non moveatur. Resp. quod Concilium
 manifestè adversetur ijs à quibus hæc obijciuntur,
 1. quia ponit Deum sic prævenire ut maneat
 libertas, quod significat præventionem Dei non magis
 tollere libertatem quam concursum. 2. quia dicit
 liberum arb. à Deo moveri, & cor tangi, ergo ex mente
 Conc. Deus non concurrat in solum effectum, sed etiam
 in causam ut eam moveat, faciatque illam agere. 3. quia
 Concilium dicit quod liberum arb. à Deo motum non
 habeat se merè passivè: si autem Concilium sentiret
 liberum arb. non propriè moveri à Deo realiter
 tangente ipsum, deberet simpliciter negare quod
 habeat se passivè, non autem solum quod merè
 passivè: per hoc enim quod dicit non habere se
 merè passivè significat quod non habeat se profus
 passivè, sic ut nihil agat, sed partim passivè
 partim activè, quatenus sic patitur ut etiam agat,
 quemadmodum ex B. Thoma sæpè diximus. Præterea
 est observandum quod Patres Conc. Trident. memores
 scripturæ dicentis Deo, nemo est qui tuæ possit
 resistere voluntati, voluntati ejus quis resistit,
 omnia quæcunque voluit fecit: memores item
 verborum S. Augustini scribentis Ench. cap. 95.
 effectum voluntatis Dei non posse impediri per
 voluntatem creaturæ, & dicentis lib. de prædest.
 SS. cap. 8. gratiam à nullo duro corde respui:
 non dixerunt id quod in argumento sumitur,
 liberum arb. posse resistere Deo, neque fieri
 potest ut Deo moventi sic resistat homini, ut
 non sequatur effectus à Deo intentus. Quia tamen
 Concilium dicit liberum arb. posse abjicere
 inspirationem & dissentire Deo vocanti si velit.
 Resp. 1. Concilium rectè intelligi de gratia
 inspirante quæ inspiratur bona desideria, &
 bonæ cogitationes: & de ea sic verum est quod
 homo possit illam abjicere ut aliquando de facto
 eam abjiciat, juxta illud vocavi & renuistis. Neque
 hoc est contra sententiam dicentium quod omnis
 gratia sit efficax ad illum effectum ad quem
 proximè ordinatur, quæ gratia talis vocationis &
 inspirationis est per solas suaves quod possunt de

A facto respui, non autem per physicam motionem
 quæ nunquam abjicitur. Resp. 2. Concilium etiam
 rectè intelligi de gratia physicè moveente voluntatem:
 de ea enim verum est quod homo possit per voluntatis
 suæ flexibilitatem illam abjicere & illi dissentire,
 licet non possit hujus flexibilitatis ad illud alterum
 oppositum eventus simul stare cum nostro velle &
 eligere. Igitur potest dissentire in sensu diviso,
 non in composito: & quod hæc solutio sit ex mente
 Concilij prob. quia e. illo 5. ponit ab homine
 recipi inspirationem quam dicit posse abjici, &
 tamen evidens est fieri non posse ut illa simul &
 recipiatur & abjiciatur; ergo quando dicit illam
 inspirationem, quæ recipitur, posse abjici, debet
 intelligi in sensu diviso: quis autem ille sit, dicitur
 art. 3.

Ob. 2. August. lib. de Spiritu & litera cap. 2. 1.
 dicit quod omnis potestas sit à Deo, non autem omnis
 voluntas. 2. lib. 7. de Civit. Dei cap. 30. sic asserit
 Deum condidisse creaturas ut eas propriis motus
 agere sinat. 3. lib. 12. de Civit. Dei cap. 6. causam
 adferens cur ex duobus æqualiter animo & corpore
 affectis & æquè invitatis ab eodem objecto, alter
 moveatur ad malum, alter in bono stabilis perseveret,
 refert illam in lib. arb. non autem in prædeterminationem
 uni concessam, alteri negatam: ergo non eam agnovit:
 si enim agnovisset, hic erat locus de ea loquendi.
 4. serm. 13. de verb. Apostoli homini dicit, si non
 esses operator, Deus non esset cooperator, ergo non
 admittit Deum esse causam cur homo operetur
 sed potius contrarium hic significavit. Quod August.
 præventionem agnovit, & in omni opere priores
 Deo partes tribuerit, partim supr. diximus, partim
 aliunde notum est. Ad primum ergo locum R. legendam
 esse in August. rationem quæ sequitur, ob quam dicit
 non omnem voluntatem esse à Deo: sequitur enim
 quod mala voluntas non sit à Deo, & ideo non
 omnis; de malâ autem voluntate quod à Deo sit,
 nullus Catholicus dicit: solum enim nos dicimus
 omnem effectum realem esse primò & principaliter
 à Deo. Jam verò ex eodem loco sic argumentor:
 Illi probant Deum non prædeterminare physicè
 voluntatem omnem, quia teste August. non omnis
 voluntas est à Deo, ergo dicendum est Deum
 prædeterminare omnem bonam voluntatem, quia
 teste eodem, omnis bona voluntas est à Deo,
 ergo prædeterminatio libertatem non tollit.
 Ad secundum R. sic Deum sincere unamquamque rem
 agere suos motus, ut eandem ipse moveat &
 operari faciat. Ibi enim Augustinus solum intendit
 docere quod Deus non impediat secundarum
 causarum efficientiam, quod est verissimum &
 nostræ doctrinæ conformissimum.

Ad tertium. R. Aug. ibi non querere causam
 voluntatis bonæ, sed solum causam voluntatis malæ
 in eo qui peccat: sic enim ibi loquitur. Si aliqui
 De duobus aequaliter affectis animo & corpore videant
 unius huius corporis pulchritudinem, qui visus
 unus eorum ad illiusmodum moveatur, alter
 in voluntate pudicâ animo stabilis perseveret,
 quid putamus esse causam ut in illo & cor-
 fiat, in illo non fiat voluntas mala? & postea:
 Hanc potestatem ad-
 consensionem, hanc malam quam male suadenti
 ad-
 bibuit voluntatem, qua in eo res fecerit, quarimus.
 Ad quam quæstionem optimè respondet ipsum
 hominem sibi fecisse malam voluntatem, causamque
 malæ voluntatis refert in liberum arb. defectibile:
 nec enim locus erat aliquid respondere de præ-
 motione Dei efficaci, cum sicut Deus non est auctor

Præven-
tionem
non
tollit
libertati.

Prov. I.